

elsődleges célja a felszínről megismert leletanyag stratigráfiai és kronológiai helyzetének a tisztázása volt. Mivel a terepbejárás megfigyelések szerint a leletek a 77-2061 sz. háromszögletes pont körül koncentrálnak, három 2×1 m-es szondát nyitottunk a pont körül D-i, Ny-i és É-i irányban. Ezekon kívül a magassági pont vonalában a szőlősorok D-i és É-i végén is kiástunk egy-egy 2×1 m-es szondát, hogy a dombtető rétegtani metszetét megismerjük. A szondákban a 130 cm vastag rétegsor egységes volt: a mezőgazdasági művelés mintegy 50 cm-ig bolygatta meg a talajt, alatta barnás színű üledék következett (valószínűleg paleotalaj), amelynek az alján a riolittufa alapkövet málladéka jelentkezett. A rétegsor elég jó egyezést mutat a Gyilkos-tetőtől Ny-ra található Andornaktálya, Zúgó-dűlőn feltárt rétegsorral. Az üledékekből mintavételezés történt szedimentológiai vizsgálatok céljából.

A szondákból előkerült csekély számú leletanyag a felszínről megismert iparba beleillik, ám kizárólag 25–50 cm-es mélység között, azaz a szántás által bolygatott szintben volt. Az ásás idején, a szőlő területén a sorok között felszíni gyűjtést is végeztünk, amely nagy mennyiségű pattintott kőanyagot eredményezett. Ez is arra enged következtetni, hogy a leletanyag felszínközeli helyzetben található.

MESTER ZSOLT

5. Apc, Berekaljai sóderbánya (KÖH 49379) (Heves megye) R

Régészeti szakfelügyelet során 2013 októberében az apci hulladéklerakó vízelvezető árkainak és vízgyűjtőjének a kiásását kellett a Dobó István Vármúzeumnak ellenőriznie. Az árok átlagosan 70 cm széles és 70–80 cm mély volt. A beruházás szinte kizárólagosan feltöltött földet érintett a vízgyűjtő területén, több helyen előkerültek a korábbi lerakónál deponált hulladékok.

Az árok kiásásakor az egyik részén nagyobb számban rézkori kerámiatöredékek kerültek elő. A felszín megtisztítása után objektumfolt nem rajzolódott ki, feltételezhetően egy gödör felső részét érintette a gépi munka. A földmunkák mélyebben nem folytatódtak, így a leletek összegyűjtése, illetve a jelenség dokumentálása után nem tártuk fel az objektumot. A hulladéklerakó K-i oldalán a későbbiekben indokolt a régészeti szakfelügyelet más földmunkánál is a területen, mivel kb. 50–70 cm-től régészeti korú jelenségek várhatók.

TÓTH ZOLTÁN

6. Aszaló határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, R, Kö

A „Halmaj és térsége vízminőség-javító program” c. projekthez kapcsolódó előzetes régészeti dokumentáció I. fázisa kapcsán 2012. március 1-jén tartottunk terepbejárást a kijelölt 11 km hosszú nyomvonalon. Az első szakasz a szikszói Vízműtől Aszalóig tartott, melynek során megállapítottuk, hogy a terület nagy részét szántóként hasznosítják.

Gyalog-legelő (KÖH 90631): egy kb. 400 m hosszú neolitikus lelőhelyet figyeltünk meg, mely a felszíni leletanyag alapján intenzív, paticsfoltos volt.

Kender-földek (KÖH 90629): őskori (neolitikum, rézkor) és középkori lelőhelyet határoltunk le.

Munkatársak: Gál Viktor, Kalli-Tutkovics Eszter, Kalli András, Miskolczi Melinda, Nagy Zoltán.

HAJDÚ MELINDA

7. Attala határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, V, Ró, Á, Kö, I

Április 15. és július 3. között végeztem Attala község szennyvízcsatornázásnak régészeti felügyeletét (a szerződés megkötésének idejére a belterület egy részének kivitelezése elkészült). A falutól D-re, a Kapossal párhuzamosan, Kapospuláig lefektetett nyomóvezeték 4 lelőhelyet érintett. A felügyelet idején terepbejárást is végeztem a falu határában.

Alsó rét (KÖH 72509): A vasúti megállótól K-re, a vasúttól D-re, mély fekvésű területen, 4 vaskori gödör került elő.

Káposztás (KÖH 72507): Az attalai vasúti megállóhoz vezető út Ny-i felén, a nyomóvezeték kidobott földjében néhány középkori, valamint egy-egy őskori és római kerámiát találtam. Az árokban talált egyetlen objektumból nem került elő lelet.

Kenderföldek (KÖH 23025): Április 26-án felkerestem a falu középkori templomának helyét, amelynek csekély felmenő falai alapján 1990-ben Tóth Endre felfedezte az alaprajzot. A templom a falutól ÉK-re, az Attala-Inámi-vízbe Ny-ról torkolló kisebb víz D-i felén húzódó dombvonulat legmagasabb pontján, erdős, ligetes területen fekszik. A hajófalak több m hosszan a felszínen vannak, az É-i kb. 8, a D-i kb. 4 m hosszan követhető. A Ny-i fal és a D-i hajófal csatlakozása is felismerhető, ellenben a vállból és a szentélyből semmi sem látszik. A hajófalak külső falsíkjai a domb felszínébe simulnak, a belső falsíkok ellenben néhány 10 cm-re lemélyednek, a D-i hajófal belső síkja egy helyen kb. 60–70 cm-re is. Feltehető, hogy helyenként a felmenő fal alsó néhány 10 cm-e is megmaradt. A magas aljnövényzet miatt a felszínen leleteket nem találtam. A középkori település nyomait a templomtól D–DNy-ra húzódó szántóföldön azonosítottam kb. 350 m hosszúságban, de bizonyára a templomnak helyet adó fedett terület alatt is ott húzódik. A templomfalak állagának védelme érdekében indokolt lenne azok mielőbbi betakarása.

Községi rét (KÖH 72513): A határ DK-i részén található, mély fekvésű lelőhelyen egyetlen, ismeretlen korú gödröt bolygattak meg.

Rákóczi utca (KÖH 84597): A 49. sz. előtti bekötés kidobott földjében két Árpád-kori cserepet találtam, objektum nem mutatkozott. A házaktól Ny-ra, az Attala-Csomai határárokkal párhuzamos szántón, kb. 400 m hosszan, közepes sűrűségben, főként római cserepeket találtam, a lelőhely D-i végén pedig néhány középkorit is. A bekötésben talált kerámiatöredékek bizonyára a középkori lelőhely K-i szélét jelzik.

Szentiványi-kút (KÖH 84599): Szentivánpusztától K-re, az Attala-Csomai határárok Ny-i felén, a pusztára vezető út É-i felén, poros vetésben néhány jellegtelen őskori cserepet találtam.

Vasút melléke (KÖH 72511): A nyomvonal első nagyobb kiemelkedésén Árpád-kori telep részletét érintették, egy kemencét és egy házat, valamint egy gödröt dokumentáltam.

K. NÉMETH ANDRÁS